

Controversiële onderwerpen bespreken in de school

Hoe handel je bij het bespreken van actualiteiten waar de meningen soms weinig nuance kennen? Welke rol kun je daarin pakken als leraar, maar ook als schoolleider?

In deze handreiking hebben we materialen, gespreksvormen en achtergrondinformatie op een rij gezet om jou in school en/of in de klas handvatten te bieden om met jouw team of leerlingen op een veilige manier controversiële onderwerpen te bespreken.

materialen

gespreksvormen

achtergrondinformatie

Tools, trainingen en informatie i.s.m. Stichting School & Veiligheid

Jij hebt makkelijk praten!

Het begeleiden van gesprekken over maatschappelijk gevoelige onderwerpen in de klas

Doelgroep Leraren uit het vo en mbo

Inhoud Leraren spelen een cruciale rol om maatschappelijk gevoelige onderwerpen zó te bespreken, dat het betekenisvolle leermomenten worden voor leerlingen over hoe we met elkaar in deze diverse wereld samenleven. Met behulp van deze handleiding krijg je theoretische inzichten en tips voor in de praktijk om ingewikkelde onderwerpen te bespreken.

Download [Jij hebt makkelijk praten!](#)

De Struisvogel Sessie

Gesprekstoel voor Morele Dilemma's

Doelgroep Leraren uit het po, vo en mbo

Inhoud De tool 'De Struisvogel Sessie' helpt om het gesprek aan te gaan over situaties die vaak leiden tot morele dilemma's. Met als resultaat een duidelijke handelingsrichting voor de hele organisatie.

Ga naar [De Struisvogel Sessie](#)

Complotten in de klas

Hoe ga je daar als docent mee om?

Doelgroep Leraren uit het vo en mbo

Inhoud Veel leraren krijgen te maken met leerlingen die denken in complotten. Een uitlating of opvatting van een leerling kan een les helemaal op z'n kop zetten. De brochure 'Complotten in de klas' biedt inzicht in het complot denken en geeft praktische tips en suggesties voor leraren zich in de klas. 'Een complot of samenzwering legt de wereld uit op een manier die past bij de beelden over 'wij' en 'zij', over de eigen of de andere groep.'

Ga naar [Omgaan met complotten in de klas](#)

Tools, trainingen en informatie i.s.m. Stichting School & Veiligheid

#Ikdoehetmiddengeluid

Het begeleiden van gesprekken over maatschappelijk gevoelige onderwerpen in de klas

Doelgroep Leraren uit het po, vo en mbo

Inhoud Dit blog bespreekt wat jij als leraar kan doen wanneer je te maken krijgt met polariserende opmerkingen.

'Geef ruimte aan de leerlingen om hun mening te vormen en kritische vragen te stellen. Maar ga ook op zoek naar antwoorden. Wijs leerlingen op het verschil tussen persoonlijke wensen en maatschappelijke belangen en afwegingen die gemaakt worden voor het maatschappelijk en economisch belang, voor het welzijn van iedereen.'

Ga naar [#Ikdoehetmiddengeluid](#)

Ik mag toch gewoon mijn mening geven?!

Over de vrijheid van meningsuiting en de grenzen daaraan

Doelgroep Schoolleiders en leraren uit het po, vo en mbo

Inhoud Onder het mom van vrijheid van meningsuiting voelt men zich vrij om alles te zeggen. Maar de vrijheid van meningsuiting is niet grenzeloos. Hoe ga je hiermee om in de school?

'Geef ruimte aan je leerlingen om een mening te vormen en kritische vragen te stellen. Maar ga ook met elkaar op zoek naar de ruimte tussen de verschillende meningen: de nuance in het dilemma.'

Ga naar [Ik mag toch gewoon mijn mening geven?!](#)

Burgerschap op school: agenda of principe?

Door Gert Biesta

Doelgroep Schoolleiders en leraren uit het po en vo

Inhoud Burgerschapsonderwijs is zoveel méér dan alleen af en toe een les, een 'moetje' om af te vinken op de toch al overvolle te doenlijst. Professor Pedagogiek Gert Biesta over verwachtingen en verlangens en de kunst om democratische vaardigheden en kwaliteiten in elk klaslokaal tot leven te brengen.

'Democratie is niet een kwestie van 'vrijheid blijheid', maar allereerst van grenzen en begrenzing, zodat we het met elkaar uit kunnen houden.'

Download [Burgerschap op school: agenda of principe?](#)

Tools, trainingen en informatie i.s.m. Stichting School & Veiligheid

Deep democracy in de school: 'Groeien in het gesprek'

Door Frank Weijers

Doelgroep Schoolleiders en leraren uit het po en vo

Inhoud Deep Democracy is een denkwijze en een praktische methode die ervoor zorgt dat we echt goede gesprekken kunnen voeren. Ook op school! Gesprekken waarin we vrijmoedig spreken en openhartig luisteren, waardoor we conflicten aangaan in plaats van uit de weg gaan. Zo komen we tot de allerbeste besluiten, met de wijsheid van de meerderheid en de minderheid. In deze video worden voorbeelden en tips voor de school gegeven.

Ga naar [Groeien in het gesprek](#)

Training: Dialoog onder druk

Doelgroep Onderwijsteams in het vo en mbo

Inhoud De training *Dialoog onder Druk* ondersteunt leraren en hun collega's bij het bespreken van moeilijke en gevoelige onderwerpen. Deelnemers krijgen achtergrondinformatie over maatschappelijke spanningen en het effect dat deze kunnen hebben in de school en in de klas. Er is veel ruimte voor het uitwisselen van ervaringen en inzichten. Op basis van voorbeelden uit je eigen werkpraktijk oefen je met een acteur hoe je hier op een goede manier mee om kunt gaan.

Ga naar [Dialoog onder druk](#)

Project Stil verdriet

In gesprek over seksuele diversiteit binnen orthodox christelijk onderwijs

Doelgroep Onderwijsteams in het vo

Inhoud Het project Stil Verdriet maakt seksuele diversiteit op een passende en veilige wijze zichtbaar en bespreekbaar binnen het (orthodox-)christelijk onderwijs. Er worden handvatten gegeven om stap voor stap met elkaar in gesprek te gaan over seksuele diversiteit en geloof. Daarmee draagt het bij aan een sociaal veilig leefklimaat op school. Het gaat niet alleen om de veiligheid voor leerlingen, maar ook om die van hun ouders en leraren, het management en het ondersteunend personeel.

Ga naar [Project Stil verdriet](#)

Tools, trainingen en informatie van derden

Voor meer informatie over het werken aan kritisch burgerschapsvorming, de vrijheid van meningsuiting en de grenzen daaraan binnen de democratische rechtstaat kun je ook terecht bij de volgende organisaties.

ProDemos

ProDemos is het 'Huis voor democratie en rechtsstaat'. ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en de rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen.

ProDemos
Huis voor democratie en rechtsstaat

Democracy

Tijdens het educatieve doe-programma Democracy richten kinderen uit groep 7 en 8 uit het basisonderwijs zelf de fictieve stad 'Democracy' in. Het doel van Democracy is om samen een stad te bouwen, met alle elementen die bij een stad horen. Zij ervaren tijdens het spel dat overleg, argumentatie, meerderheid en consensus nodig zijn in een democratische samenleving.

Ga naar [Democracy](#)

Lesbrief: Aan de slag met...

Voor leerkrachten van groep 7 en 8 brengt ProDemos de gratis lesbrief 'Aan de slag met...' uit. Met deze e-maildienst ontvangen leerkrachten circa 5 keer per jaar een activerende werkvorm over democratie en rechtsstaat die ze direct kunnen gebruiken in de les. Eerdere lesbrieven gingen over: de val van het kabinet, protesteren, corona en over vuurwerk.

Ga naar [Lesbrief: Aan de slag met...](#)

Diversion

Diversion ontwikkelt oplossingen voor complexe maatschappelijke vraagstukken. Zij maken de weg vrij voor een open gesprek waarin we elkaars blikken verruimen en waarin we de confrontatie niet uit de weg gaan.

diversion

Gespreksmethodiek 'Dialoog als burgerschapsinstrument'

In 'Dialoog als burgerschapsinstrument' worden vaardigheden aangereikt om het gesprek te blijven voeren met jongeren als de verschillen onoverbrugbaar lijken. Ook bieden we op basis van deze methodiek een training aan.

Ga naar [Dialoog als burgerschapsinstrument](#)
[Docenttraining](#)

Dialoog in tijden van desinformatie

'Dialoog in tijden van desinformatie' is een training gericht op het gesprek aangaan over nepnieuws, desinformatie en omgaan met wantrouwen in de overheid.

Ga naar [Dialoog in tijden van desinformatie](#)

Tools, trainingen en informatie van derden

TerInfo

TerInfo is een project van de Universiteit Utrecht, opgericht door hoogleraar Beatrice de Graaf, om scholen te helpen bij het bespreken van terrorisme, politiek geweld en heftige gebeurtenissen in de samenleving.

Do's & don'ts

De do's en don'ts bij het bespreken van gevoelige actuele, maatschappelijke onderwerpen op onze website.

Ga naar [Do's & don'ts](#) ↗

Lesbrief

Lesbrieven die worden uitgebracht bij grote, disruptieve momenten.

Ga naar [Lesbrief](#) ↗

Overig materiaal is beschikbaar middels een gratis aan te maken account.

Stichting Vredeseducatie

Stichting Vredeseducatie werkt aan interactieve methodieken op het terrein van burgerschap, democratie, diversiteit, conflicthantering en de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in relatie tot het heden.

Het DOEboek Burgerschap

Het DOEboek is een echt activiteitenboek waarmee kinderen op meer dan 100 manieren kunnen werken aan een mooie en vreedzame wereld.

Ga naar [DOEboek Burgerschap](#) ↗

V-LAB Express

V-LAB Express is interactieve Tentoonstelling over vrijheid, vrede en burgerschap. In de V-LAB Express onderzoeken scholieren deze thema's en hun inzet voor een vreedzame, democratische wereld.

Ga naar [V-LAB Express](#) ↗

